

САҢА

ХАҢЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ОЛОХ

№ 136 (8531)

СУБУОТА

2000 сыл

Сэттинньи

25 күнө

Ч У Р А П Ч Ы У Л У У Ы У Н Х А Т Ы А Т А

Улуус дьаһантатын отчуоттара

ЫЙААҢЫН ХАРАҒАР — ОЛОХ ТАҢЫМА УОННА ...БЭРЭЭДЭК

Улуус дьаһантатын нэһилиэнньэҥэ отчуота бүтэһигинэн сэттинньи 20 күнүгэр Чурапчы сэлээннэ-эттигэр икки сиринэн туруорулунна.

"Айыллаан" Сыннааан киинигэр отчуоту улуус баһылыга А.А. Шадрин өтөрдо. Манна, түмүк отчуот буоларынан, улуус баһылыгынын бастакы солбуйааччы П.Н. Мяшкин, ис дьыала отделын начальнига К.К. Неустроев, дьаһахта управлениеларын, отделларын, киин сэлээннэ тэрилтэлэрин салайааччылары ардук толору састаабынан, кыттынылар. Мунһааха барыта 100-тэн тахса киһи кэлбит.

Улуус дьаһантатын отчуотун сүүрүн тексэ эрдэтээди мунһаахтарга сырдатыла-бытынан, бу сырымыга дакылааттыг ардук туту чорботон туруорбутутар тохтуур тодоостоох. Ол эбэтэр улуус олобун-дьаһабын, үлэтин дьаһаны тэрийсэ, салайса олорор тэрилтэлэр баалларынан, киинлэр үлэлэрэ бири-диң кэлсэннэ. Холобур, производственной тэрилтэлэри өрө көтөбүүтэ дьаһалта ылыммыт хайысхата сөптөөрө бэлэттэннэ: "Медгосрация" ГУП, "Аартык" ХЭТ, суолу тутар өрөмүөннүүр ГУП ааспыт сылтан үлэ огорон таһаары-тыын үрдэттигэр. Производ-ственной оскуолалар дьарык-танар буолулар. Үс потре-бобщиство таһаар эргинрин 44 мөл. солк. таһаардылар. "Күннэй" уонна маһы таһа-стыр комбинат курдук тэ-рилтэлэр үлэлэрин өйүүр сы-алантас-сакаас бэрилиннэ.

Хаһаайыстыбаннай тэ-рилтэлэртэн ЖКХ управле-ниета республикара сөбөтөбүн тэриллэбитин

курдук структуралар үлэ-лэр. Ол сөптөөрүн көрдөр-дө. Сылта огорон таһаарыыта 30-ча мөл. солк. тийдэ.

Кыаммакка кэлбит тэ-рилтэлэринэн Лесопункт, "Чурапчыагрострой" АО итиннэ "Чурапчы" МТС ГУП ааттанналар. Маныаха бастакыга үлэ структурата уларытылмактаага этилин-нэ.

Итинник доруобуйа ха-рыстабылытар, культура, үөрэхтээһиннэ ытыллар үлэлэри сэргэ атын да бюд-жеттан үбүлэнэр тэрилтэлэр киинлэригэр сороктар турду-лар. Олортон биір бочумна-ахтарга-бэйэ толкуйдаан, онорон таһааран үбү килэ-риннигэ. Тыл-сиригэр оло-рор киһи анараас бюджетэ эрэ кэтэспэккэ, эбии харчы-ны, дохуоту киллэринэри толкуйдуохтаах. Харчыны оноруу-рынок сүүрү усулу-буулата. "Манан улуус хас би-ирдии олохтооҕо ийта 1000 солк. хамнаһы уу харчынан аахсары ситиһиэхтээх-пит",—дигэ баһылык уонна ити хааллар кыахтаарын хо-лобурудаата. Ол курдук, тыл-сирин олохтооҕо сиртэн, сүөһүттэн ылар дохуота ха-нан да, хайдах да көрдөрүлүбүт, учуоттаммат. Оннообор баһынай дохуота! Киһи салгыт: "Тыл улууһа өссө туту огоробут, сийдэр суолу "обулунабыт?"—дигэн толкуйдулар итинэн дакы-лаатын түмүктүүр.

Онуоха хардарыах инни-нэ, бастатан, чуолкайлааһын-нэ буолла.

Лесопункт, МТС, тутуу тэрилтэлэрэ ыһыллан, техни-каларын үлэстэн эрэллэр үһү. Онно туох дьаһал ылыл-лар?

—Чурапчылар барытыгар "биллэр-костор" буолбуппун

кырдык. Биір ийта 7 киһибитин суох тынныбыт. Туох улахан, дьайылаах түмүк оҕоһулунна? Суох. Төгө миннигый?

—Киһи баһыма таас ту-туута тохтоото. Төгө айдаар-баккыт?

—Түргэниик ситэр боро-дууксуйаны сайыннарыыга анаан "Туймаада-дизинг" нөҕүө кэлэр кредити төлөһүү хайдарый?

—Тааттаны кытта тэҥнээ-тэхкэ, сыаналарбыт (торго-вай) төгө үрдүктэрий?

Биір итинник ЖКХ үлэ-тигэр, уу турбаларын килэ-ринитигэр, уулуссалары сыр-дымыга уо.д.а. ыйыттылар. Онуоха хоруйдары тустаах салаалар салайааччылары си-тэрэн элпизтээтилэр. Баста-кынан ис дьыала отделын на-чальнига К.К. Неустроев турда. Киһи улахан ай-малыны таһаарыт үс дьыа-лаага ситиһэстийэ барытын туйууан эрдэ олохтоох теле-виденисэн, хаһыатынан иһитиннэрин барытын, суут-буола иһитинэ комментариин оҕоһулуубатын, буруйдаах-тар ааттамматтарын өссө тогуу быһаарда. Бизэ киһи олуулаах түбэлтэ Москванан учуокка ылылларын, онон улуус республика да, Россия да контуруолугар тутула-рын, бэрэбизрэкээр кэлэ ту-ралларын, манна сыһыаран ис дьыала пресс-киһиэ быта-аннаахтык үлэлирин, сыл тобус иһинан көрдөрүүлэр дьон биллэнигэр таһаахтара дигэн эттэ.

—Баһымаҥа харчыта төлөмүт саяата эрэ турда, салгыны үлэ тохтоото. Ман-на бүттүүн норуот да айдарыан, салаата да туруоруон собо. Тойон, салаата бөҕө сырытта иһи. Сойуулаака нэһили-эннэ мунһаахтарын ыттан,

республиканы дарбийан быһаарыах биір. Биір итин-ник бэрээдэк, диссепилин-нэ бөһүөрүһүн туруорбал-пыт. Бүтүн маһы эһэн барап, олоробут. Туох оҕоһулуубу-тун ити сөтөн кэбиһэр. Ол сөп даһаны. Сүөһү өлбүтүн, төгө ныйраһы арабыт, биір-дин. Киһи дуу, сүөһү дуу?!—дигэ пенсионер Н.Г. Кривошапкин.

Киһиэхэ үгүстэр сөп-сөһөн, ситэрэн биэрдилэр. Чуолаан бэрээдэк, арыгы-лааһын бөһүөрүһүтэр. "Об-щественно олох сайдар харды-тын, тэтимин сиппэтэ. Киһи өлө-санаата 1-2 хонугуна иһилиибит. Билигин иччат — потребитель эрэ: трактор аһымтыгар букуллубит, га-ракка кирибит. Үлэ суох бу-олбата. Биһиги тэрилтэҥэ үлэһит тийибит",—дигэн хо-лобурудаата суолу тутар өрөмүөннүүр ГУП начальни-га Н.Н. Попов. "Туту эрэ со-руйсаары тыннааха, бастаан — кэпэстиннэ, иккис күн — сууһуута, үһүс күн — дьэ, үлэ-тэ",—дигэр "Күннэй" ХЭТ директора И.Н. Петрова.

—Баһымаҥа үлэлиир усулуобуйа суох. Саҥа спе-циалистар кэлэхтэринэ даһаны итингэн уонна оло-рор дьыа-уот суоһуттан ба-рылар. Кырдык, энтузиаст эрэ дьон үлэлиибит,—дигэн врач, профком председатели У.Д. Попов. Киһи салгыы социальнай бөһүөрүстари таарыйар: коммунальнай оҕо оҕоһулуубатын, командиро-

вочнай төлөмүтүн, ити 1995 сылтан соһуулан кэлбит иэс буолар. Иччат туһатыгар са-нааларын управление элэр специалиһа П.И. Ста-ростин эттэ. Идэ ылбыт ич-чат үлэһит, дьэһэн хаач-чыллаһытыгар биэр ыарахат-тарга тохтоото. Онон түмүгэр улуустан үөрэхтээх, идэлээх, олоххо тардыһылаах отто биэрэри холобурудаата. Сал-гыы бэйэ үүнэрбит килэ-бинээн хааччыһыма, баһыг-комсисэрбэлээһиннэ сана-ларын үлэһиннэ.

Үгүстэр социальнай бөһү-өрүстари хото таарыдыл-лар. Ол курдук, уу кэлбитэ үгүгэй эрэһи, биэрэктер сингэн эрэллэрин, уулусса-лар молтохторун, хараҥала-рын, киһи сэлээннэ ис-тас бараана түпсүбүтүн, сани-тарый прэжбиһэ элпизтээ-бэтик, рыноктар үлэлэрин режимэ тутуһулуубатын, түөлбөн үлэҥэ көрүлээһин суоһун уо.д.а. баар итэрэ-тэргэ бадромтону туһайды-лар.

Кэпэстиннэ барыта 8 киһи кытынна. Мунһаабы сэлээннэ управлениетин начальнига М.Н. Саввина салайан ытта. Киһи кэпэ-стиннэр сүннүлэринэн түмүктүүргэ тыла А.А. Ша-дринга биэрэр.

Улуус киһи сэлээннэтин уопсай мунһаага дьаһалта ыттар үлэтин "ортоһон" сы-аналаата.

С. СМЕРНИКОВА.

СЭРГЭХСИЙБИТ СЫЛАРА

Улуус кыра учаастага Түөһэ бөһүл хайа да сыл-лаагар сэргэхсийбит сыла. Баһынай хаһаайыстыбалара уонна биірдиһэлэн ыаллар сайын үттэрин, күһүн эттэ-рин ханна да ырааппакка манна үрдүттэн туттарар бэртэ-эхэй усулуобуйалара тэриллибит. Ол курдук, Сы-ланнаабы потреббщество бу түөһэлэри кытта тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын тутарга дуоҕабар түһэрсибит. Итинэн миэстэтигэр сэлпэрээтэрдигэр пууну аһан уонна күһүн сүөһүнү маассабай тутуу кэмигэр буй-уна үлэлэппит. Бу да чакчы улууска собогууһка үлэтэ сай-дарын уонна курастанилларын этэр.

Кырдык, собогууһкалар тэрилтэлэр, ол эбэтэр улууска баар үс потреббщество итиннэ "Чурапчы" ТХП кооператив үлэлэрэ кэнээн, үтү - аһы тутууга, бу да хо-лобурга курдук, миэстэтигэр тийээн үлэлэһэллэрэ — бугуһугу олох, рынок көстүүтэ.

С. СЕМЕНОВА.

Өкө сака көрүкэ

ЧУРАПЧЫГА — СУВЕНИРНАЙ СЫАХ

лар араас сиздэрэй оҕоһуктары, ону тэнэ эгэлгэ сувенирдары көрүөххүт. Бу сыахка бары даһаны дэгиттэр уус дьон үлэлиилэр. Киһилэр туту сатаабатахтара баарай? Матырыйаал эрэ биэр буоллабына, саһаасчыт баратын барытын толороллор. Ол курдук, сувенирдары таһынан үрүг көмүстөн уонна мельхиортан ытарҕаны — бигилээки, илин, кэлин кэбиһэрдэри, бастыһаны онороллор. Манна аһы атах таһаһын онорууну эбэн кэбис. Сыаналара даһаны кэпсэти баһылынан, киһини сөһүтэр сыана манна суох. Сотору маһы чочуйар станоктарын абалан туруоруохтаахтар, оччобуна үлэ-хамнас өссө тигиннээ. Билигин дьон манник тэри-лэ баарын билэн, араас саһаастаах, сорохторо көнөрү көрө даһаны бу дьэһ аанын саппат-тар. Дьон-сэргэ наадыра эгэлгэ, онон манник сыах баара нэһилиэннэҥэ олус наадалаах.

Иннокентий ГРИГОРЬЕВ.

Николай КЫЧКИН,
РФ үтүөлээх тренера.

СЭТИННЬИ – СЭЛЛИГИ УТАРЫ ОХСУУУ БИЙА

Доруобуйа мунууга

Доруобуйа харыстабы-
лын министерствотун 2000
сыл от бийн 3 күнүнээри
күтүтүтүрүлгө, республи-
ка Президенти, Правитель-
ствата кыттылаах медкол-
легиятыгар Саха сиригэр
сэллик ыарыттан нэбил-
эниэни харыстааһын бол-
ууһа көрүлүбүтэ. Ол кол-
легия уурааһын туолуутугар
бийиги улууска анал сыалла-
ах программа ылыныллан
үлэлээн эрэр. Сэтинньи ый
улууска сэллик ыарыны
утары охсуһар ыйынан бил-
лариллибитэ. Ведомстволар
икки ардыларынаабы комис-
сия нэбилэктэр баһылыкта-
рын кытта алтынны 31
күнүгэр көрсөн үлэни торум-
наата. Дьаһалталар сорох су-
ох баһылыктара кинилэр бу
проблемаба, нэбилэниэ
доруобуйатыгар сыһыанна-

рын кайдабын туолуулар.
Сэтинньи ый 3 күнүгэр
бу комиссия Болтоно
нэбилэктэр сэллик ыарыны
утары үлэни билсэн бэрэби-
ркэлээтэ.
Нэбилэктэ барыта 748
киһи олорор, ол иһиттэн 73
киһи Кындалга. 16-гар дьэри
саастаах оҕо ахсаана 258.
Үлэтэ суох 33 киһи баар,
олортон учуокка турааччыта
14. Үс ыарахан уруктаах
дьэи кэргэн баар. Мэһэ со-
циальной көмүскэл управле-
ниетин нөһүө биһир кэмнээх
аадырыстаммыт аһынан
көмө ытыллыбыт. 12 киһи
алкоголизмга учуокка туар,
бу дьаалыктан эмтэни
нэбилэктэ ытыллар эрэр.
18 киһи сэллигинэн учу-
окка тура, олох истэригэр 3
киһи аһабыс сөтөллөөх

ыарыһах. Сэллиги сэрэтин
сүрүн көрүгүнэн ыарыны
эрдэ, улаата, сайда илгичэ
булан тутта эмтэһин буолар.
Ол курдук, улахан дьонго
флюорография, оҕолорго
туберкулиноз диагностика
оноһуллар. Нэбилэктэ ула-
хан дьон флюорографиянан
хабыллыылара ааспыт 1999
сылта 67, оттон быйылгы
дьыл түмүгүнэн 45 эрэ бы-
рыһыан. Бу көрүүнэн нэбил-
эниэ үлэлиир эрэ араҕата
хабыллан турар. Үлэтэ суох,
пенсиейна саастаах нэбил-
эниэ көрүлүлэ илик. Оҕолор
92 бырыһыаннара туберку-
линоз диагностиканы бар-
дылар. Ол эрээри, туһаанна-
ах оҕолор фтизиатрга
консультацияга бирэзмэти-
гэр ытыллыбатахтар.
Нэбилэктэ сэллигинэн
ыалдыбыт ыарыһахтар эм-

тэригэн аккаастанар, куоту-
нар, баллыһаба иһирбэт
түгэннэрэ бааллар. Билэрэни
курдук, бу ыарыһахтар тула-
лыыр дьоннорун сэрэлэрин
сутуйар кутталлаахтар, бэй-
элэрин доруобуйалара эмкэ
баримэт гана айгырыыр.
Комиссия нэбилэктэ тэ-
рилгэлэрин көрдө, үлэлэрин
кытта биллэстэ. Уһууһааҕа
температурнай режим тэҥэ
суох хамсыы турара, оҕуо-
лаба да, уһууһааҕа да оҕону
аһатарга үүт ас көрүлүбүтэ,
эбин витамин бэриллибэтэ
бэлэтигэр. Оҕуола буфе-
тыгар оҕо ахсаанынан иһи-
томуос тийбэт, аһы ууар
холодильник суох. Сылаас
туалет тутуута хаһыс да сы-
лыгар барбыт да, кыайтар-
бакка турар. Бу ыйыллыбыт
итэбэстэр оҕо доруобуйаты-
гар охсуулаахтарга саарбаба

суох. Сэллик курдук ыарыһа
сига аһабаты, тонмуту-хал-
пыты түгэнник ыһаһаа чак-
чы. Олохтоох участкаы эи-
булаторияга үлэһит тийибэтэ
үлэни-хамнаһы быһаһаах-
тык ыһтарга улахан мэлэһи
үөскэтэр. Амбулаторияга ин-
струменттары стерилизация-
лырга аһыгы ирдэбилгэ эи-
люттүр аппаратура суох.
Үлэ түмүгүнэн дьаһал-
тага тэрилтэ салайааччыла-
рын, нэбилэктэ активин кытта
муннаах ытылыһа. Сыл бу
хаалбыт кэмигэр нэбил-
эниэни транспортынан хаа-
чынан туран толору флюо-
рографиянан хабары сити-
һэр, ыйыллыбыт итэбэстэ-
ри туоратар сорок туруору-
луһа.
С.В.ГОТОВЦЕВА,
кылаабынай
санитарнай врач.

СЭЛЛИКТЭН СЭРЭНИН!

Сэллик — кутталлаах,
сыстыганнаах ыарыы.
Сэллик микроба киһи
организмыгар кирибитин
Манту реакциятын биллэр-
лэр. Бийиги республикабы-
тыгар сылга иккитэ (кыһын
уонна саас) уһууһааннарга,
оскуолаларга, дьэиэ оло-
ро оҕолорго оҕо поликли-
никаларыгар, амбулатория-
ларга Манту реакцията
оноһуллар. Бу бийыы
оноһуллуутун төрөппүттэр
хонтуроллоохтаахтар уонна
реакция кэнниттэн (3 хонон
баран) оҕолорун булчучу бэ-
рэбиэркэлэтиэхтээхтэр.
Өскөтүн оҕо сэллик мик-
роба кирибит буоллаһына,
бийыы онко иһэр, кытарар.
Ол аата "положительная бо-

руоба" дьэи буолар.
Төрөппүттэр ордук оҕо
бастагы "положительная бо-
руоба" таһыстабына сэрэх-
чийиэхтээхтэр. Оҕо фтизиат-
рыгар ыһтар направиениы
ылан оҕолорун кэмигэр
көрдөрүөхтээхтэр, бэрэби-
эркэни бардыраахтаахтар.
Ханнык түгүнэ киһи
сэллигинэн ыалдыан сөбү?
Өскөтүн сэллик микробугар
сыстыбыт киһи доруобуй-
атын туруга мөлтөх, инфек-
цияны утарар кыаба (иммуни-
тета) намыһах буоллаһына,
ыарыыга халтарыан сөп. Ма-
ныаха улахан оруолу ас-
таҕас тийбэтэ, стрестэр,
нөбөрүскаттан сылайыы
уонна арыгы, табах курдук
куһаҥан дьаалыктар ыла-

лар, тийбэр, дьэи кэргэн
иһигэр сэллигинэн ыалдыар
киһи баар буоллаһына ордук
кутталлаах.
Ылары хайдах саҥала-
нары? Сэллигинэн ыалдыы
киһи доруобуйатын уолсай
туруга мөлтөөһүнүтүн
саҥаланар: сэнитэ суох бу-
лар, биричинэтэ суох тири-
тэр, куруук тынныы көлөһүн
тахсар, түгэнник сылайар,
аллергика сүтэр. Оттон оҕо
үгүстүк халпырыстанар,
ыйаһынын эппэт, үөрбэр
мөлтүүр. Грибинэн, ОРВИ-
нан, бронхитынан чаастагы
ыалдыар. Өскөтүн орга-
низмига маннык уларыыы
тахсар түбэлтэтигэр хайаан
да врачка көрдөрүлүөхтээх
уонна фтизиатрга направле-

ние ылан эмтэниллиэхтээх.
Ыларыны хайдах бол-
суохха сөбү? Сэллик ыары-
ытын утары сүрүн ньыманан
сэрэтэр бийыыны (БЦЖ)
ылыһа буолар. Маннык
бийыыны ылыт оҕолор ор-
толоругар ыарыы 5-7 төгүл
аһыйах, ыалдыар да түтэ-
ннэригэр ыарыы чөлчөк
к ө р ү н н э н э р. О н о н
төрөппүттэр оҕолоро
бийыыны хайдах ылан иһэл-
лэрин хайаан да интэриһир-
гнэхтээхтэр.
Иккис ньыма—сэрэтэр
эмтэһин. Бу ньыма киһи, оҕо
сэллик инфекциятыгар сыс-
тыбыт эбэтэр сэллигинэн
ыалдыар киһини кытта кон-
такт баар буоллаһына ана-
нар. Мэһэ сүрүн ирдэбиллэ-
ринэн эһиһир препараты би-
ризмэтин көтүлүккэ иһин,

режими тутуһуу, интэриһир-
элбэх витаминнээх аһы
аһаһын буолаллар.
Мэһэ барытын тутуһар
буоллаахха, ыарыыны сэрэти-
эххэ сөп.
Бийиги улууспутугар
Мындабаайыга оро туберку-
леһун санаторийа үлэлиир.
Бийыл эбин саҥа дьэи туту-
лан кэҥээн усулуобуйаларга
биллэрдик тутуһа. Ол кур-
дук, тус-туһууан аһаалаах
хостор, сылаас туалет уо, д.
а. бааллар. Эминэн-томуна,
аһынан-үөлүнэн, саҥа мизбэ-
линэн, оонньуурдарынан ха-
аччылыһылар. Оһон мэһэ
оҕолор сэрэтэр эмтэниһин
баралларыгар толору усулу-
обуйа тэриһинэ.
У.Д.ПОПОВА,
фтизиатр.

Грипп — вируһунан
тарҕанар ыарыы, вирус А, В,
С көрүннэрэ бааллар. Гриби-
нэн ордук оҕолор, кырдыабыс
саастаах дьон түгэнник
ыалдыаллар. Грипп ыалды-
ыбыт дьонтон салтын нөһүө
кэпсэтэр, сөтөллөр, тумуулу-
ур кэмгэ сытар. Вирус ор-
дук түгэнник киһи үөһэ ты-
ынар органнарын чараас
бүрүөһүннэрин сутуйан алла-
раа кинэрэ. Ылары эмкээ
саҥаланар: кыраадыс үрдүүр,
тиритиннэрэр, балас аһыйар,
унуохтар кыйытталлар, тебө
ыалдыар. Чэпчэкитик
саҥаламмыт грипп 2-3 күн
иһинэн кыраадыһы түһэрэ,

ГРИППТЭН ХАЙДАХ ХАРЫСТАНЫАХХА СӨБҮЙ?

ол гынан баран сыла-
арбааһын, сөтөл биһир нэди-
лэ сылдьар.
Саха Республикатыгар
грипп улахан тарбаһыта
1998—1999 сс. этэ, барыта
359690 киһи ыалдыбыта, ол
аата, нэбилэниэ уолсай ах-
саһыттан 36 бырыһыана.
1999 с. оҕолорго эрдэ при-
визка оноһуллан, ыалдыы
атын сыллардааһар 3,6 төгүл
аччаабыта. Кырдыабыс
дьонго грипп ыараханый
кириэр: хронической ыарыы-

лара көбөр, ордук бронхит,
пневмония, сүһүөх ыарыыла-
ра.
Грипп ыарыыны сэрэ-
тэр үлэлэр:
— киһи ыалдыар түбэл-
тэтигэр биэс күн дьэиэһи
режимгэ ороһио сытыахта-
ах, ыһтар оңоруохтаах;
— ыарыһах сытар хоһо
күһгэ иккитэ салгылатыллы-
ахтаах, бирдэ инчэбэй убор-
ка оноһуллоохтаах;
— ыарыһах аһыыр
иһитэ, туттар тэрилэ туспа ту-

туллар, суодалаах ууга ор-
туллар;
— маарылаһы 4-5 хос
тутан мааска оноһуллан кэ-
тиллиэхтээх;
— ыалдыбат иһинтэн
снэбэһэй салгыһыга элбэхтик
сылдьыт, элбэх киһи мустар
сиригэр, араас дьаһалларга
сылдыа сатааман. Физкуль-
тура, спорт, эти-хааны эр-
чийини ордук туһалаах;
— күһнээһи сиһир
аһылыкка чеснок, луук, үрүн
ас баар буолуохтаах.

Грипптэн сэрэтэр үлэ-
нэ, бастаган туран, хас би-
ирдии киһи грипп утары вак-
цина ылаа буолар. Вакцина-
ны тэрилтэлэр бэйэбит
үлэһиттэригитигэр киһи ба-
лыһаа бухгалтериятыгар
сайаапка түһэрэннэ, харчы-
тын көһөрөн эбэтэр төлөөн
ылаһат.
Е.В.ТОЛСТОУКОВА,
медицинский
профилактика кабинетин
врача.

Советы специалистов

СБЕРБАНК РАБОТАЕТ С МОЛОДЕЖЬЮ

В связи с прекращени-
ем в 1998 г. открытия новых
счетов по целевым вкладам
на детей, школьным вкладам
и вкладам первоклассников,
в целях привлечения молоде-
жи в число клиентов банка, в
учреждениях Сбербанка Рос-
сии был введен новый вид
вклада "Молодежный Сбер-
банка России".
Вклады принимаются
от лиц в возрасте от 14 до 23
лет.
Счет по вкладу "Моло-
дежный Сбербанка России"

может быть открыт путем
внесения наличных денег.
Первоначальный взнос при-
нимается только от самого
вкладчика при предъявлении
им паспорта или заменяюще-
го его документа. Если
вкладчик еще не получил
паспорт, в удостоверение
личности он может предста-
вить свидетельство о рожде-
нии.
Срок хранения вклада—
три месяца и один день.
Процентная ставка —
11% (2,76 за установленный

срок хранения). Процентная
ставка не подлежит измене-
нию в течение предусмотрен-
ного договором срока хране-
ния вклада.
Минимальный размер
первоначального взноса — 50
рублей.
Вкладчику предостав-
ляется право пополнять
вклад как наличными деньга-
ми, так и безналичным путем.
Размер каждого допол-
нительного взноса составля-
ет не менее 10 рублей. Пери-
одичность дополнительных

взносов не ограничена.
При внесении первоначаль-
ного и дополнительных
взносов проценты не начис-
ляются. Начисление процен-
тов на первоначальный и до-
полнительные взносы произ-
водится по окончании пред-
усмотренного договором
срока хранения вклада.
Если по окончании
предусмотренного догово-
ром срока вкладчик не требу-
ет возврата суммы вклада,
договор считается пролонги-
рованным на условиях дан-
ного вида вклада. Пролон-
гация производится неоднок-
ратно без ставки вкладчика
до достижения им 23-летнего

возраста.
Мы считаем этот вид
вклада привлекательным для
тех, кто скоро оканчивает
школу, кому предстоит стать
абитуриентом.
Родители могут пере-
числить на этот счет социаль-
ные пособия на детей. Безу-
словно, эти накопленные
деньги станут немалым под-
спорьем абитуриенту, сту-
денту и вообще молодому,
только вступающему во
взрослую жизнь человеку.
А. ПОПОВА,
зам. операционной части
Чурапчинского отделения
АКБ РФ № 5048.

Түбәт күргүк кәрәдәр,
Түбәт мурар субәккәдәр—
Түбәт Кәрәдәрәз Күләрә,
Түбәт сүргүк аамнәдәрәдәр

[illegible]

КРИМИНАЛЬНЫЙ ХРОНИКА

Сүлжээний өмчийн хувьцааг үнэмлэхүй хувьцаа болон хөрөнгийн хувьцаа гэж ангилдаг. Үнэмлэхүй хувьцаа нь хувьцаагчид үнэмлэхүй хувьцаа өгөх эрх, хөрөнгийн хувьцаа нь хувьцаагчид хөрөнгийн хувьцаа өгөх эрх олгодог. Хувьцаагчид хувьцаа өгөх эрх олгодог. Хувьцаагчид хувьцаа өгөх эрх олгодог.

A black and white photograph of two garden gnomes standing in a garden. The gnome on the left is wearing a tall, pointed hat with a checkered pattern. The gnome on the right is wearing a tall, pointed hat with a solid color. Both gnomes have small, round bodies and are standing on a bed of leaves or mulch. In the background, there are some plants and a fence.

[illegible][illegible]

МАДАЧЫЙНАР

[illegible]

Индивидуальный трудовой договор
№ 07-08 "Восток" между Юрием Денис
63 № 08 "Лина" между Юрием Денис
41-418

СҮЛКЭННИЙН

ИЗДАТЕЛЬСТВО «НАУКА»
ул. Кутузова, 28
Москва - М-79

Хабарчы төрлөкчүлүгү: Петрикин, Кийге абалына, Сах
Республикасынын Президентинин, Халык саясатын, Үлүс
саясаты, сулууларга таарып, Халык ишканалары: 54907

«Саломонсфинанц» компания, Таатта уулууһааһы тирсирфит. Оффистый бэҕэст, 678650, Ыйык Күөһэ с/а. Морфинов ууа. № 18. Тирэһэ 2050. Саломонс №-рз 136. 24.11.2000 с. бэҕэстэ бэрэһиниит.

Antropo Cyprianus canas
deyaktus nozinatrasap
mavran con rygabap glyobatax.
Cyprius namvasp saxayasp
kripvaxpaxtraparap
ommitunash antop tyc gabars
Cypip.

Татаулах аяга, тийл, үлс ватарал, ботомо
нэвчлэлдэн орохтоого
КУРМИН Петр Афанасьевич
малхан өвдгийн Сяндаа Елена Петровна,
күлөвлөгч Аңгир Нанзюнка, оюунулар зүйн
күлбүлмэлч тээрдэт,
Сянтаа үхэвчлэлтэн Елена Петровна
Ийвэрээр

Табела 1. Укључени су сви учесници у истраживању, укључујући и оне који су се повукли из истраживања.

Барашков Дмитрий Дмитриевич
Учлененный в Барашков Николай Дмитриевич
Директор Кутурбашинского завода

[illegible]